Sprawdzian: Bizancjum i świat islamu (klasa 1 liceum) Grupa A

Historia: cesarstwo wschodnie od Justyniana do 1453 r., narodziny i ekspansja islamu

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 11

7 zadań, 11 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

Który bizantyjski cesarz nakazał opracowanie zbioru prawa rzymskiego znanego jako Corpus Iuris Civilis?

(A) Justynian I
(B) Konstantyn Wielki
(C) Herakliusz
(D) Bazyli II

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

Kodyfikacja prawa rzymskiego znana jako Corpus Iuris Civilis została przeprowadzona z inicjatywy:

(A) Konstantyna Wielkiego
(B) Teodozjusza II
(C) Herakliusza
(D) Justyniana Wielkiego

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 3. (0–1 pkt)

Jednym z najważniejszych osiągnięć kultury arabskiej w średniowieczu było:

(A) wynalezienie druku czcionkami
(B) budowa gotyckich katedr Europy
(C) zachowanie nauki starożytności
(D) stworzenie systemu feudalnego

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 4. (0–1 pkt)

Bitwa pod Manzikert (1071), w której Turcy seldżuccy pokonali wojska bizantyjskie, zapoczątkowała:

(A) odbudowę potęgi Bizancjum na Bałkanach i w Italii
(B) unię kościelną Bizancjum z papiestwem w Rzymie
(C) trwały upadek władzy bizantyjskiej w Azji Mniejszej
(D) podbój Egiptu i Syrii przez wojska bizantyjskie

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 5. (0–2 pkt)

Uzupełnij zdania: (1) Święta księga islamu, spisana po śmierci proroka Mahometa, nazywa się (1) _____ . (2) Justynian I był cesarzem bizantyjskim znanym z kodyfikacji prawa rzymskiego zwanej Corpus Iuris (2) _____ .

(1) do wyboru: Awesta / Koran / Talmud / Tora
(2) do wyboru: Civilis / Gentium / Naturalis / Canonici

Zadanie 6. (0–2 pkt)

Przedstaw przyczyny i konsekwencje schizmy wschodniej (1054).

Zadanie 7. (0–3 pkt)

Wyjaśnij przyczyny i skutki upadku Konstantynopola w 1453 roku.

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/historia/bizancjum-i-swiat-islamu

Sprawdzian: Bizancjum i świat islamu (klasa 1 liceum) Grupa B

Historia: cesarstwo wschodnie od Justyniana do 1453 r., narodziny i ekspansja islamu

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 11

7 zadań, 11 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

Cesarstwo Bizantyjskie (Wschodnie Cesarstwo Rzymskie) upadło ostatecznie w:

Ⓐ 410 r. -- po zdobyciu Rzymu przez Wizygotów Alaryka
Ⓑ 800 r. -- po koronacji Karola Wielkiego na cesarza Zachodu
Ⓒ 1204 r. -- gdy krzyżowcy IV krucjaty złupili Konstantynopol
Ⓓ 1453 r. -- gdy Turcy osmańscy pod Mehmedem II zdobyli Konstantynopol

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

Ekspansja arabska w VII–VIII w. doprowadziła m.in. do:

Ⓐ podboju całej Europy Zachodniej
Ⓑ zniszczenia Konstantynopola w 650 r.
Ⓒ upadku cesarstwa bizantyjskiego w VII w.
Ⓓ podboju Syrii, Egiptu, Persji i północnej Afryki

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 3. (0–1 pkt)

Bizancjum upadło w:

Ⓐ 476
Ⓑ 1204
Ⓒ 1453
Ⓓ 1492

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 4. (0–1 pkt)

Które osiągnięcia są związane z cywilizacją bizantyjską?

[A] Wynalezienie pisma klinowego
[B] Stworzenie Drogi Królewskiej
[C] Rozwinięcie malarstwa wazowego czarnofigurowego
[D] Kodyfikacja prawa w Corpus Iuris Civilis
[E] Budowa bazyliki Hagia Sophia

Zaznacz wszystkie poprawne odpowiedzi.

Zadanie 5. (0–2 pkt)

Uzupełnij: Święta księga islamu to (1) _____. Pierwszym z pięciu filarów islamu jest (2) _____ — wyznanie wiary: „Nie ma boga prócz Allaha, a Mahomet jest jego prorokiem”.

(1) do wyboru: Awesta / Talmud / Koran / Tora
(2) do wyboru: salat / hadżdż / zakat / szahada

Zadanie 6. (0–2 pkt)

Wymień pięć filarów islamu i wyjaśnij jeden z nich.

Zadanie 7. (0–3 pkt)

Wyjaśnij, jakie czynniki umożliwiły błyskawiczną ekspansję islamu w VII-VIII w. Uwzględnij aspekty religijne i militarno-polityczne.

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/historia/bizancjum-i-swiat-islamu

KLUCZ ODPOWIEDZI · DLA NAUCZYCIELA

Sprawdzian: Bizancjum i świat islamu (klasa 1 liceum)

Grupa A

1. (1 pkt) **A**

2. (1 pkt) **D**

3. (1 pkt) **C**

4. (1 pkt) **C**

5. (2 pkt) **(1) Koran; (2) Civilis** — po 1 pkt za lukę

6. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Filioque, jurysdykcja papieża, różnice liturgiczne. Podział na katolicyzm i prawosławie.
Punktacja: Przyczyny(1)+konsekwencje(1).

7. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Upadek Konstantynopola w 1453 r. był wynikiem wieloletniego osłabienia Cesarstwa Bizantyjskiego, ograniczonego już wtedy niemal wyłącznie do stolicy, oraz rosnącej potęgi militarnej Turków osmańskich, dysponujących nowoczesną artylerią oblężniczą. Po dwumiesięcznym oblężeniu sułtan Mehmed II Zdobywca zdobył miasto 29 maja 1453 r., co oznaczało definitywny koniec Cesarstwa Bizantyjskiego. Konstantynopol stał się stolicą Imperium Osmańskiego, świątynię Hagia Sophia zamieniono w meczet, a ucieczka greckich uczonych na Zachód przyczyniła się do rozwoju renesansu w Europie.
Punktacja: Przyczyny — osłabienie Bizancjum, przewaga militarna Turków osmańskich, artyleria Mehmeda II (1 pkt) + przebieg — oblężenie i zdobycie miasta przez sułtana Mehmeda II (1 pkt) + skutki — koniec Cesarstwa Bizantyjskiego, przekształcenie Hagii Sofii w meczet, migracja uczonych greckich na Zachód (1 pkt). Maks. 3 pkt.

Grupa B

1. (1 pkt) **D**

2. (1 pkt) **D**

3. (1 pkt) **C**

4. (1 pkt) **D, E**

5. (2 pkt) **(1) Koran; (2) szahada** — po 1 pkt za lukę

6. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Szahada, salat, zakat, saum, hadżdż. Hadżdż: pielgrzymka do Mekki.
Punktacja: 3 filary(1)+wyjaśnienie(1).

7. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Ekspansja islamu wynikała z: religijnej motywacji (idea dżihadu, jedność ummy pod przywództwem kalifów), skuteczności armii arabskiej oraz politycznego wyczerpania Bizancjum i Persji długoletnimi wojnami. W ciągu ok. 100 lat Arabowie podbili Bliski Wschód, Afrykę Północną i Hiszpanię.
Punktacja: 1 pkt za czynniki religijne (jedność ummy, idea dżihadu). 1 pkt za militarne (skuteczna kawaleria, szybkość). 1 pkt za słabość sąsiadów (wyczerpanie Bizancjum i Persji wojnami). 3 pkt.

Skala ocen (orientacyjna, 11 pkt w każdej grupie)

bardzo dobry (5)	10–11 pkt
dobry (4)	9–9 pkt
dostateczny (3)	6–8 pkt
dopuszczający (2)	4–5 pkt
niedostateczny (1)	0–3 pkt

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/historia/bizancjum-i-swiat-islamu**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.